ORHAN KEMAL

İnci'nin Maceraları

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI 100 TEMEL ESER İLKÖĞRETİM İÇİN

Resimleyen OĞUZ DEMİR

artemiçocuk

ORHAN KEMAL

İnci'nin Maceraları

Resimleyen: OĞUZ DEMİR

artemiçocuk

AÇ/119 ★ **ABG/**162 ★ **AB/**367 ★ **A/**55

ARTEMİSÇOCUK

★ **İNCİ'NİN MACERALARI** ★

ORHAN KEMAL

Genel Yayın Yönetmeni: Ilgın Sönmez
Yaratıcı Yönetim: phatoRepublic
Resimleyen: Oğuz Demir
Grafik: Karen Yardımlı - Murat Yıldırım

ARTEMİSÇOCUK 1. Basım: Eylül 2012
Alfa Yayın Grubu - Büyülü Fener: 1-12. Basım

ISBN: 978 - 605 - 142 - 098 - 1
Sertifika No: 10905

Alfa Basım Yayım Dağıtım © 2008
Orhan Kemal Müzesi ©

Akarsu Caddesi No: 30 Cihangir/İSTANBUL
Tel: (0212) 292 92 45 Fax: (0212) 243 67 82
E-mail: info@orhankemal.org
www.orhankemal.org

Bu kitabın yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Yayınevinden izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kapya edilemez, çağaltılamaz ve yayımlanamaz.

ARTEMİS YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu / İstanbul
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
e-posta: editor@artemisyayinlari.com
www.artemisyayinlari.com

Baskı ve Cilt : Melisa Matbaacılık
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sitesi No: 4 Bayrampaşa / İstanbul
Tel: (212) 674 97 23 Faks: (212) 674 97 29 Sertifika No: 12088
Genel Dağıtım: Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.
Tel: (212) 511 53 03 Faks: (212) 519 33 00

Artemis Yayınları, Alfa Yayın Grubu'nun tescilli markasıdır.

artemisçocuk
hayvan dostu, insan canlısı, topluma yararlı, doğaya saygılı, sorumluluk duygusu yüksek, çalışkan, cesur, hayatın farkında, ileride kendi kurallarını koyup uygulayabilecek biricik çocuklar içindir. anlayan, öneren, yönlendiren, eğlendiren ve tamamlayan kitaplar yayınlar. çağdaş toplum düşüncesinin destekçisi, evrensel değerlerin takipçisidir. hayatta hikayesi olanlar kazanır ve her hikayenin bir başlangıcı var. artemisçocuk, yarattığı harikalar diyarıyla sizin ve çocuğunuzun hikayesini destekliyor. bizi çok seveceksiniz!

Asıl adı Mehmet Raşit Öğütçü olan Orhan Kemal, 15 Eylül 1914'te Adana'nın Ceyhan ilçesinde doğdu. Babası ilk TBMM'de milletvekilliği ve Adalet Bakanlığı yapmış olan Abdülkadir Kemali Bey'dir. Adana'da *Ahali Cumhuriyet Fırkası*'nın kurucusu olan Abdülkadir Kemali Bey daha sonra partisinin kapatılması üzerine ailesiyle birlikte Beyrut'a yerleşti ve Orhan Kemal bu dönemde orta son sınıftaki eğitimini yarıda bıraktı. 1932'de Türkiye'ye geri dönmeden sonra, çırçır fabrikalarında işçilik, dokumacılık ve ambar memurluğu yapan Orhan Kemal 1937 yılında evlendi. 1938 yılında, Niğde'de askerlik görevini yaparken Ceza Yasası'nın 94. maddesine muhalefetten yargılanarak beş yıl hüküm giydi. 1940 yılında Bursa Cezaevi'nde Nâzım Hikmet'le tanışması sanat yaşamının önemli dönüm noktalarından biri oldu. 26 Eylül 1943'te serbest kalan Orhan Kemal 1951 yılında İstanbul'a yerleşti. Bu dönemden itibaren geçimini yazarlıkla sağlayan Orhan Kemal, 1966 yılında bir ihbar nedeniyle yeniden tutuklanarak Sultanahmet Cezaevi'ne gönderildi. Otuz beş gün sonra salıverildi. 1968 yılında bu davadan beraat ettikten iki yıl sonra 2 Haziran 1970'te davetli olarak gittiği Sofya'da öldü. İlk şiirlerini Raşit Kemali adıyla *Yedigün*, *Yeni Mecmua* gibi dergilerde yayımlayan Orhan Kemal, Nâzım Hikmet'in etkisiyle düzyazıya yöneldi. İlk düzyazısı *Balık* adıyla 1940 yılında *Yeni Edebiyat* gazetesinde yayımlandı. İlk öykülerini ise 1942 ve

1943 yıllarında *İkdam* ile *Yurt ve Dünya* dergilerinde yayımlayan Orhan Kemal daha sonra *Varlık*, *Gün*, *Yığın*, *Seçilmiş Hikâyeler*, *Yaprak*, *Yeni Başdan*, *Yeditepe*, *Beraber* gibi dergilerde de yer alırken birçok romanı da *Vatan*, *Dünya*, *Ulus*, *Son Havadis* ve *Cumhuriyet* gazeteleri tarafından tefrika edildi. *Kardeş Payı* ile 1958 yılında Sait Faik Hikâye Armağanı'nı kazanan Orhan Kemal, *Önce Ekmek* ile de 1969 yılında Sait Faik Hikâye Armağanı'nı ve TDK Öykü Ödülü'nü kazandı. *72. Koğuş*, *Murtaza*, *Eskici Dükkânı*, *Kardeş Payı* ve *İspinozlar (Yalova Kaymakamı)* adlı yapıtlarını oyunlaştırdı. *72. Koğuş* ile 1967 yılında Ankara Sanatseverler Derneği tarafından en iyi oyun yazarı seçildi. Orhan Kemal'in ailesi tarafından 1972 yılından beri yazarın ölüm yıldönümünde verilmek üzere Orhan Kemal Roman Armağanı düzenlenmektedir. Yapıtları: *Murtaza*, *El Kızı*, *Yalancı Dünya*, *Sokakların Çocuğu*, *Müfettişler Müfettişi*, *Üçkâğıtçı*, *Ekmek Kavgası*, *72. Koğuş*, *Eskici ve Oğulları*, *Cemile*, *Nâzım Hikmet'le Üç Buçuk Yıl*, *Bereketli Topraklar Üzerinde*, *Sokaklardan Bir Kız*, *Vukuat Var*, *Hanımın Çiftliği*, *Suçlu*, *Dünya Evi*, *Kötü Yol*, *Yağmur Yüklü Bulutlar*, *Kırmızı Küpeler / Babil Kulesi*, *Oyuncu Kadın / Gâvurun Kızı*, *Grev*, *Serseri Milyoner / İki Damla Gözyaşı*, *Gurbet Kuşları*, *Evlerden Biri*, *Kaçak*, *Kanlı Topraklar*, *Arkadaş Islıkları*, *Devlet Kuşu*, *Bir Filiz Vardı*, *Avare Yıllar*, *Sarhoşlar*, *Baba Evi*, *Çamaşırcının Kızı / Küçücük*, *Kardeş Payı*, *Önce Ekmek*, *Tersine Dünya*, *İstanbul'dan Çizgiler*, *Oyunlar 12*, *Yazmak Doludizgin* (Günlükler/Şiirler), *Senaryo Tekniği ve Senaryolar*, *Önemli Not!* (Düzyazılar), *Abdülkadir Kemali Bey'in Anıları*, *Yüz Karası*, *Zamana Karşı Orhan Kemal* (Eleştiriler ve Röportajlar).

İÇİNDEKİLER

İnci'nin Maceraları 1 1
İnci'nin Maceraları 2 8
İnci'nin Maceraları 3/İNCİ'NİN BABASI 17
İnci'nin Maceraları 4/DÜŞMAN 26
Yeni Arkadaş 33
Bir Öksüz Kız 44
Çocuk Ali 54

İNCİ'NİN MACERALARI 1

Altı yaşını süren İnci, karyolada sırtüstü uzanmış gazete okuyan babasına bakarken, "Sakallı," diye düşündü, "yüzü de kupkuru. Berin'in babası ne iyi. Berin'in babası, Berin'in annesine bağırmıyor ki..."

Babası birdenbire gazetesini indirdi, kızının kendisine baktığını fark etti.

"Ne bakıyorsun?"

"Ben mi?"

"Sen."

"Hiiç."

"Nasıl hiç?"

"Basbayağı hiç."

"Sen ne ukalaymışsın be!"

İnci, "Berin'in babası ne iyi," dedi, odadan kaçtı.

Babası arkasından uzun uzun güldükten sonra, tekrar gazetesine daldı.

Babası bir başka İl Cezaevi'nden geleceği gün, İnci, trenden inecek babasını büyük bir merakla beklemişti. O, Berin'in babası gibi şişman, saçları pırıl pırıl, iskarpinleri yeni, Berin'in babası gibi şakacı, doktor bir baba beklemişti. Oysa trenden inen babası zayıftı, saçlarının yarısından çoğu ağarmıştı, yeni iskarpinleri yoktu, hiç de güleç değildi.

Sonra annesi... Babası gelmeden önce İnci'yle annesi koyun koyuna yatarlardı, annesi ona masallar söylerdi, "İncim, İncim," diye onu öperdi, severdi. Şimdi kadın O'nun peşinden ayrılmıyordu. "Kocacım, kocacım!.."

Babası geldikten sonra, ayrı yatağa atılan İnci, geceleri yorganın altında eski günleri, annesiyle koyun koyuna yattıkları günleri, annesinin onu öptüğü, sevdiği, masallar söylediği günleri düşünüp düşünüp, keşke ölsem de 'İncim İncim' diye ağlasa, diye aklından geçirmişti.

Gece yarısına doğruydu. Annesi o adamla mırıl mırıl konuşuyordu. İnci kulak kabarttı. Bir ara öpüşmesinler mi? Gözlerinden yağmur gibi yaşlar dökerek yumruklarını dişledi, sonra uyudu kaldı. Rüyasında yılanlar, fare sürüleri, padişahın kızını kelebek yapan korkunç yüzlü büyücü kadını gördü. Sabahleyin ter içinde uyandı.

Ya bir gün... Babası, üst katta oturan doktorun kızı Berin'i kastederek, "Bana bak!" dedi, "bir daha o şımarık kızla oynamayacaksın, anladın mı?"

"Berin'le mi?"

"Ne haltsa."

"....."

"Sen fakir çocuğusun, kendine fakir arkadaşlar bul."

Tam bu sırada Berin, uzun kirpikli güzel gözlerini süze süze geldi.

"Amcacığım," dedi, "İnci'ye izin verir misiniz?"

"Ne var gene, n'olacak?"

"Bizim sofada top oynicaz!"

"Hayır. Siz kendinize zengin arkadaşlar bulun!"

Az kalsın İnci'nin yüreğine inecekti.

O günden sonra Berin, bir daha İnci'nin semtine uğramadı. Merdivende filan karşılaşsalar, "Kaba adamın kızı," diye dudak büküyordu.

İnci günlerce düşündü, taşındı, ölçtü biçti... Annesiyle Berin'e kavuşabilmek için babasının yeni baştan hapse girmesi ya da ölmesinden başka çare yoktu. Ölse hepsinden iyi gibi geliyordu. Ölüler mezardan çıkıp gelemezlerdi ki...

Geceleri uyur gibi yapıp karı-kocayı gözetliyordu. Onlarsa, kız uyuyor, diye serbest serbest konuşuyor, gülüşüyor, şakalaşıyorlardı.

Bir gece annesi, o adamla gene sesli sesli öpüşüp fıkırdaştıktan sonra, "Kocacığım," dedi, "kış geliyor, palton yok. N'apacaksın?"

"Vallaha ben de onu düşünüp duruyorum. Aklımdan bir şey geçiyor ama, tehlikeli. Şu benim asker kaputu var ya, onu güzelce boyatıp üstüme göre yaptırayım diyorum."

"Ya yakalanırsan? Polisler filan yakalarsa seni?"

"Yakalanırsak yandık tabii. Tekrar hapishaneyi boylatırlar. Askeriyenin malını... Cezası çoktur. Hapislik."

İnci, safi kulak kesilmişti. Her tarafı gerilmiş, dudakları titriyordu. Yorganın altında göz kırptı, "Duuuur!" dedi kendi kendine.

Sabahleyin uyandı. Babası giyiniyordu. Bir ara, "Kız," dedi, "madem uyandın, kalksana!"

İnci ona hınçla baktı, az kalsın karşılık verecekti. Korktu. Adam, "Sar," dedi karısına. "İyice sar da boyacıya götüreyim."

Kadın, asker kaputunu gazete kâğıtlarına iyice sardı, kalın iplerle çeke çeke bağladı, kocasına uzattı. Koltuğunda paketiyle adam çıktı gitti.

Annesinin peşi sıra mutfağa giren İnci'nin yüreği kötü kötü çarpıyordu. Yutkundu, pencerenin camında kendine baktı, entarisinin omuzlarını düzeltti.

"Anneciğim, anneciğim," dedi, "beyaz anneciğim. Gene kim bilir bize ne tatlı yemekler pişireceksin."

"Tabii ya. Ben kızkoma neler pişireceğim."

İnci, sinirli sinirli güldü, kesinlikle inanmadı.

"Bundan sonra hiç yaramazlık etmeyeceğim, cici annemi hiç üzmeyeceğim."

"Üzme ya. Sen anneni üzmezsen annen de seni daha çok sever."

İnci, annesine hınçla baktı. Annesi görmedi.

"Senden izinsiz hiçbir yere gitmeyeceğim."

"Aferin kızıma."

"Kapının önüne bile senden izinsiz çıkmayacağım. Pis çocuklar gibi çıkıp da niye anneciğimi üzeyim? Değil mi? Ben yaramaz, terbiyesiz çocuk değilim ki."

"Değilsin ya."

"Anneciğim şimdi bana izin verir, ben de babaannemlere gider orada oynarım. Burda kalıp anneciğimi üzmektense. Değil mi anneciğim?"

Annesi baktı, güldü.

"Ha? Gideyim mi anneciğim? Gideyim mi?"

"Yolda arabalar, otomobiller var ya?"

"Olsun anneciğim. Ben büyüdüm artık, koca kız oldum. Terbiyesiz çocuklar gibi kaldırımdan inip koşmam ki. Kaldırımın kenarından, terbiyeli terbiyeli yürürüm. Sokak çocuklarına da uymam."

Yanakları kıpkırmızıydı. Küçük, mavi küpeler bulunan kulak memeleri ter içindeydi. Annesinin, "Peki, git!" demesini bekleyemedi, mutfaktan yıldırım gibi çıktı, merdivenleri indi, saçları uça uça sokak kapısından fırladı. Babaannesigilin karşısındaki eczanenin yanında nöbet tutan polisin yanma kadar koştu. Polisin yanma gelince, adamın koca bıyıklarından ürktü.

Polis, "Ne var?" dedi, "ne bakıyorsun?"

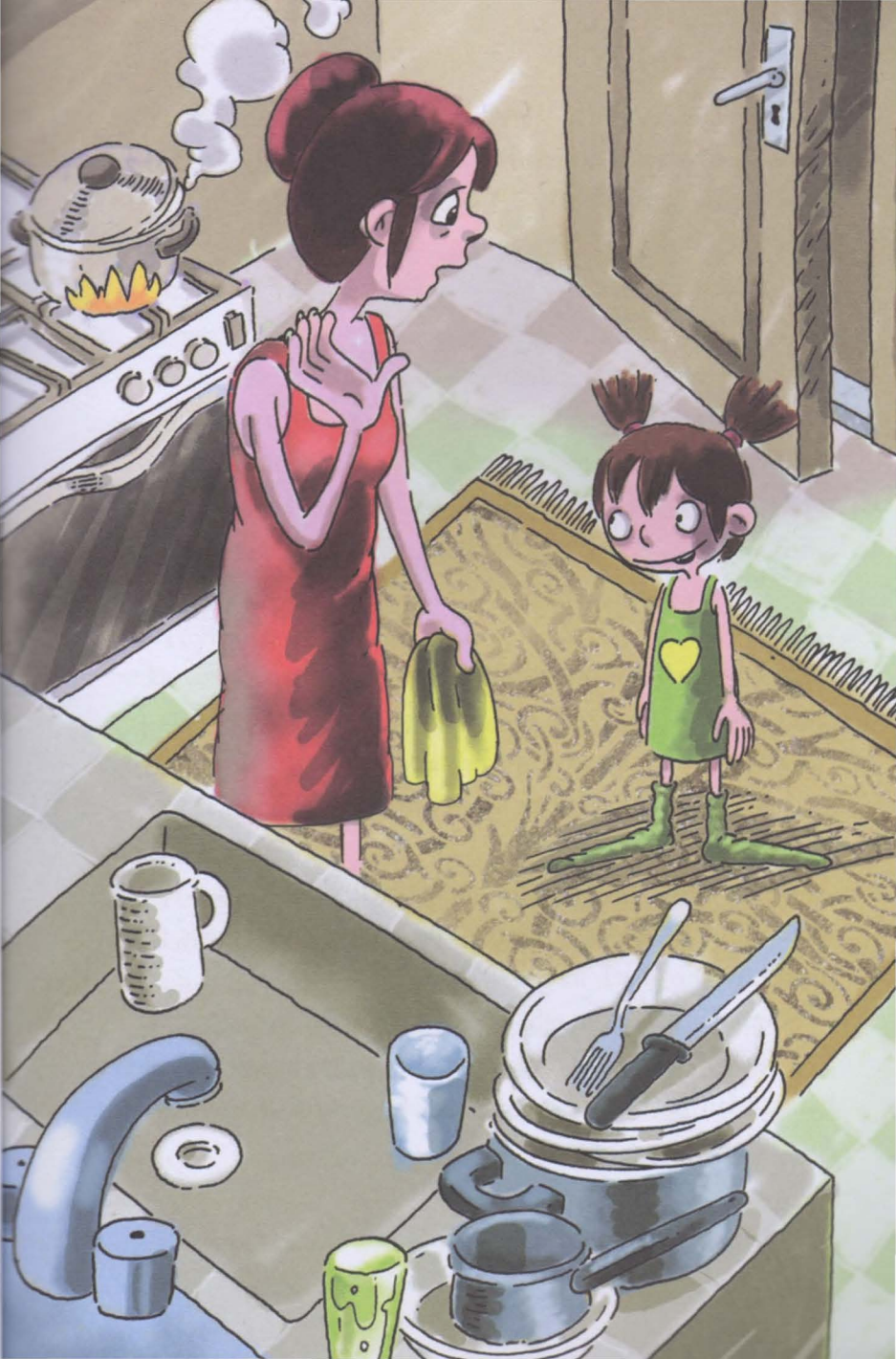
"Hiiç. Babaannemlere gidiyordum da."

"Eeee?"

"Sizin bıyıklarınız ne güzel."

Polis, bir kahkaha attıktan sonra, "Güzeldir," dedi, "güzeldir ya. Sen şurdan caddeyi tut bakalım, babaannenlere doğru. Otomobillere dikkat et!"

İnci, yavaşça uzaklaştı.

İNCİ'NİN MACERALARI 2

Üst katın merdivenlerini koşarak inen İnci, nefes nefese bağırıyordu:

"Anneee! Koş anneciğim! Koş koş koş!"

Annesi, mutfakta kabak kızartıyordu.

"Ne var? N'oluyorsun?"

İnci, telaşla mutfağa girdi. "Sürmeli doğurmuş. Görme anneciğim, şu kadar şu kadar, dört tane. İkisi siyah, ikisi beyaz. Ayy ne güzel, ne güzel."

Ateşin karşısında su gibi terleyen kadın ilgilenmedi.

"Tüyleri de ıslak ıslak ha. Hem de gözleri kapalı. Anneleri başlarından hart diye ısırıyor, ağzıyla götürüyor yavrularını. Ayy ne güzel anneciğim."

"....."

"Öyle değil mi anne? Güzel değil mi? Ha? Ha anne?"

Annesi öfkelendi, "Kes artık be!"

İnci, "Sana da hiçbir şey söylemeye gelmez. Kes artık, kes artık," diyerek kuyruğunu diken bir kedi gibi mutfaktan çıktı.

Dayısının odasına geldi. Dayısı jiletle tıraş oluyordu.

"Dayı, haberin var mı, Sürmeli doğurdu."

Dayısı bıyığını düzeltiyordu. İki tarafı birbirine benzetmek için olağanüstü bir dikkat sarf ediyordu.

"Görme dayıcığım. Dört tane. İkisi siyah, ikisi beyaz. Şu kadar şu kadar. Tüyleri de ıslak ıslak ha. Hişt, dayı! Dayı, dayı, dayı be! Tüyleri de ıslak ha."

"....."

"Tüyleri de ıslak diyorum işte. Dayı, dayın!"

Dayısının paçasını hırsla çekti, jilet kaydı, bıyık bozuldu. Dayısı küfürle dönerken İnci kaçtı. Dayısının tekmesi boşa gitti.

Babasının yanına gelen İnci, onu sedire uzanmış gazete okur buldu.

"Haberin var mı babacığım, Sürmeli doğurdu!"

Babası ilgilendi:

"Öyle mi? Kaç tane doğurdu?"

İnci'nin kahverengi gözleri sarı sarı parladı.

"Dört tane babacığım, hepsi de şu kadar şu kadar. İkisi siyah, ikisi beyaz. Tüyleri de yapış yapış. Gözleri kapalı ha. Anneleri başlarından hart diye ısırıyor, ondan sonra alıp götürüyor yavrularını."

Babası tekrar gazetesine dalmıştı.

"Anneleri çok yiyecek yesin ki, yavrulara süt olsun değil mi, değil mi babacığım? Öyle değil mi baba? Ha? Öyle değil mi be baba?"

Babası gazeteyi hırsla indirdi.

"Eee! Kafa patlattın amma!"

Adam, tekrar gazetesine dalmıştı bile. İnci ona ters ters baktıktan sonra usullacık, "Pis," dedi, odadan çıktı, üst kattaki kedilerin yanına geldi.

Üst katta halası oturuyordu. Gözleri sürmeli, geniş kalçalı bir kadındı. İnci'ye ters ters bakar, her şeye burnunu sokuyor diye İnci'yi hiç sevmezdi. Şimdi gene asık yüzüyle sofada dolaşıyor, vara yoğa söylenip duruyordu.

İnci oralı olmadı, kedilerin yanına geldi. Yavrular analarının memelerini öyle iştahla emiyorlardı ki. İnci'ye bu, anneannesini hatırlattı. Bundan üç ay önce anneannesi, İnci'nin annesine, "Emziklisin kızım, bol bol ye ki, çocuğuna süt olsun," demişti.

Bu, İnci'ye Sürmeli'nin de emzikli olduğunu, bol bol yemesi gerektiğini, fakat Sürmeli'nin ne annesi, ne de kocası olmadığını düşündürdü. Bütün gün kedilerle uğraştı durdu. Aşağı indi, yukarı çıktı.

Halasının yokluğundan yararlanarak mutfaktan peynir çaldı, getirdi, Sürmeli'ye verdi. İki parça et uydurdu, ekmek, su getirdi. Dünyasından, özellikle İnci'den memnun Sürmeli, tokluğun tatlı yorgunluğu içinde, yavrularının yanına kıvrılmış, hafif bir mırıltıyla uyuyordu. 1944 yılının mutfak kapıları eskisi gibi aralık bırakılmadığı, çöp tenekelerinde de dişe

dokunur bir şeyler bulmak zor olduğundan, zavallı hayvan iyice zayıflamıştı.

İkindi üstü, halanın görünürlerde olmamasını fırsat bilen İnci, karnının acıkmış olacağını tahmin ettiği Sürmeli'ye yeniden bir şeyler bulabilmek için, halasının mutfağına usullacık girdi. Mutfak kapısının topuzunu son derece büyük bir özenle çevirmesine rağmen, hain topuz gene de paslı bir 'gıcırr' sesi çıkarmıştı, ama aldırış etmedi, içeri kaydı. Parmaklarının ucuna basarak yeşil sırlı peynir çömleğinin yanına geldi, çömeldi, önce beyaz örtüyü, sonra da çömleğin tahta kapağını kaldırıp elini çömleğe soktu. İri bir peynir parçasını tam çıkarmıştı ki, hala, başucuna dikilivermesin mi? Peynir elinden düştü, başı döndü, mutfak sanki sallandı.

"Ne yapıyorsun benim mutfağımda bakiim?"

"....."

"Ha?"

"....."

"Tuh sana! Terbiyesiz! Seni babana söyleyim de gör! Başkasının malına el uzatmaya utanmıyor musun?"

İnci, hüngür hüngür ağlamaya başladı.

"Yarın öbür dünyada Allah seni cayır cayır yakacak! İnsan kendisine ait olmayan şeye sahibinden izinsiz el uzatır mı hiç?"

Söylene söylene aşağı indi. İnci'yi babasına şikâyet etti. İnci'nin babası, İnci'den çok halaya öfkelenerek hıncını kızından çıkardı, sonra da, "Bir daha," dedi, "yukarıya adım attığını duyarsam kırarım kemiklerini senin!"

İnci'yi uzun uzun bekleyen Sürmeli baktı ki gelen giden yok, lohusalığını filan unutarak yiyecek derdine düştü. Merdivenleri bir hamlede indi. Her zaman İnci'nin gürültü ve kahkahalarıyla dolu olan sofa şimdi bomboştu. Ama, mutfak tarafından nefis kokular, kaynayan tencereden tüten dumanların nefis kokusu geliyordu. Sürmeli gitti, mutfak kapısını yokladı; kapalıydı. Miyavladı. Sırtını kapıya dayayıp itti. Olmadı. Tekrar miyavladı. Sonra, içeri girilecek bir başka yol, bir delik, bir yarık arandı. Arka pencereye gitti. Pencereye boydan boya tel çekilmişti. Gene de zıpladı, pencerenin kenar tahtasına tutunup içeriye baktı. Masanın üzerinde bir çanak süt, yanı başındaki beyaz bir tabakta da iri bir peynir parçası duruyordu. Ya ocaktaki tencere? Neşeli dumanlar sala sala kaynıyordu. Sürmeli'nin gözleri hırslı hırslı parladı, ağzı sulandı, pençesini tele birkaç kez vurduktan sonra yere atladı. İnci'yi bulmaktan başka çare yoktu. İncilerin odasına geldi, aralık kapıdan içeri baktı. İnci, odanın ortasında, küçük, sarı çantası kucağında, başı çantaya eğik, bir şeyler yapıyordu. Annesi de sedirde örgü örüyordu.

Tam bu sırada İnci, "Anne," dedi, "çişim var."

Annesi, başını örgüsünden kaldırmaksızın, "Git yap," dedi. "Anneye soracak ne var bunda?"

İnci kalktı, dışarı çıktı. Sürmeli'yi görünce çişi filan unuttu. Sürmeli de ıslak gözleriyle gülüyordu. Kuyruğunu dikti, tüylerini kabarttı, İnci'nin bacaklarının arasından geçti. Sonra miyavlayarak önden yürüdü. Mutfak penceresine geldiler.

Durumu kavrayan İnci, Sürmeli'nin kambur sırtını okşarken, "Anladım," dedi, "anladım. Acıktın, değil mi? Acıktın ya. Tabii acıkırsın. Senin ne annen var, ne de kocan. Sana kim mama verecek?"

"Miyavvv."

"Miyav ya, tontonum benim. Yavrum benim."

Annesinin, küçük kardeşine söylediklerini tekrarlıyordu.

"Şeker Sürmelim benim. Sana acımıyorlar, mama vermiyorlar sana."

Sürmeli gene miyavladı, İnci'nin bacaklarına süründü.

"Emziklisin de ondan. Sen şimdi bol bol yemelisin. Kabahat hep o pis halamda. Allah onun dilini yakar inşallah. Kendileri doğursun da görelim. Yataklardan çıkmazlar, hem de bir tanecik doğururlar."

Sürmeli'yi alnından öptü. Ona bir şeyler bulmayı düşünüyordu ki, annesi içeriden seslendi:

"İnci!"

İnci birden ürperdi.

"Efendim anneciim?"

"Kiminle konuşuyorsun?"

Korkusundan duvarın dibine sinen Sürmeli'ye İnci, parmağıyla "Sıss!" yaptıktan sonra, "Hiç kimseyle konuşmuyorum, uslu uslu çişimi yapıyorum!" dedi.

Sürmeli'yi bırakıp tuvalete kaçtı.

Bir hafta sonra, bir gece, Sürmeli acından yavrularını yedi.

Sabahleyin halanın acı acı cırlayan sesinden bunu öğrenen İnci, yasağı filan unutarak yukarı fırladı. Yavruların yanma

gelip de, parçalanmış yavruları görünce çığlığı bastı. Öyle gürültüyle ağlamaya başladı ki, akşam çok geç yatmış olan babası bile uyandı. Ev halkı, bitişik karşı komşular toplandılar. Her kafadan bir ses çıkıyordu.

Hala, "Gözü kör olsun böyle ananın," dedi. "Eskiden hiç böyle âdeti yoktu. Bu kedi, bu evde dört-beş kez doğurdu, ne bileyim, hiç böyle âdeti yoktu."

İnci, babasının kucağında hem ağlıyor, hem de konuşulanlara kulak veriyordu. Halasına ters ters baktıktan sonra, babasının kulağına eğilerek "Hep bu kadının yüzünden," dedi. "Allah onu cehennemde yakar inşallah!"

İNCİ'NİN MACERALARI 3

İNCİ'NİN BABASI

İnci'nin babası günün birinde, çalıştığı fabrikadan ayrıldı. Bu, bir onur sorunu yüzünden olmuştu.

Günlerce iş aradı, sarı sıcaklarda, kan ter içinde taban tepti. Resmi, yarı resmi, özel, bütün işyerlerine başvurdu. Hiçbir sonuç alamayınca, çoluğunu çocuğunu topladı, dokuma fabrikasıyla ün yapmış bir orta Anadolu iline göç etti.

İnci'nin babası, burada da iş aradı. İlk başvurulacak yer, kuşkusuz dokuma fabrikasıydı. Daha önce çalıştığı yerlerin bonservislerini gösterdi. İlk önce alacak gibi oldular. Sonra birdenbire iş sekteye uğradı, bir 'sensin, bensin' yarışı başladı, derken 'atlar tepişir, arada eşekler ezilir' hesabı, olanlar İnci'nin babasına oldu.

Artık her sabah, iş bulmak için İnci'nin babası evden erken çıkarken, İnci'nin annesi, kocasının arkasından okuyup üflüyordu. İnci de annesinin böyle dudaklarını kımıldatışım göre göre ezber etmişti.

O da, babası giderken annesinin yanına diz çöküyor, babasının arkasından dudaklarını kımıldatıyordu. Sonra, İnci bir şeye daha dikkat ediyordu, eskiden, yani babası işteyken, annesi ne kadar güler yüzlüydü. Babası bazı akşamlar hiç olmazsa bir çikolatayla gelir, İnci'yi kucağına alır, dizine oturtur, öperdi.

Hem İnci bir başka şeye daha dikkat ediyordu. Babası işteyken, yeni doğan oğlan kardeşi, şimdiki gibi yırtılırcasına ağlamazdı. Şimdi bir şeyler olmuştu oğlana. Vara ağlıyor, yoğa ağlıyordu. Etine ateş basmışlar gibi cıyak cıyak bağırmasına annesi de sinirleniyor, acısını İnci'den çıkarıyordu.

"Gözün kör olsun ilahi! Baksana şu kardeşine kız!"

Ya da, mesela İnci oda kapısıyla oynasa, yani kapının kenarına binip kanadı tren kapısı gibi açıp kapasa, "Uslu dur kız, uslu dur ha!" diye başlıyordu.

O sabah babası erkenden uyandı, elbisesini giyerken İnci'nin annesi, "Kocacığım şu emaneti de al yanına," dedi.

İnci kendini uykuya vermiş, konuşulanları merakla dinliyordu, ama bu 'emanet'ten bir şey anlamıyordu.

Emanet, İnci'nin çocukken düşen, kurumuş göbeğiydi. Annesi onu bir beze sarıp çeke çeke dikmişti. İnci'nin annesi, buna 'emanet' diyordu ve bu emaneti üzerinde taşıyan herkesin her işinin hemencecik olacağına inanıyordu.

İnci'nin babası, gülerek böyle şeylere inanmadığı halde, sırf karısının gönlü olsun diye, emaneti alıp cebine attı, doğru avukata gitti.

Avukat, Ankara Hukuk'tan iki yıl önce çıkmış, genç, kumral bıyıklı, fevkalade gururlu biriydi. Bir gün önce, avukatın bir kâtip aradığını işittiğini, eğer işe yararsa kendisini almasını rica etmiş, hafifçe öksürmüştü. Avukat, onu tepeden tırnağa süzmüş, Duglas'ınkine benzeyen bıyıklarını çekiştirerek, kendini beğenmişlerin gururlu küçümseyişiyle, "Peki," demişti. "Yarın yazıhaneme gel!"

Babası gittikten sonra, İnci kapı önüne çıktı. Yeni edindiği arkadaşım buldu, sokak kapısının eşiğine yan yana oturdular.

"Babam bugün avukatın yanma girecek," dedi İnci. "Benim babam öyle akıllı ki. Eskiden bizim nelerimiz vardı. Annem bileziğini sattı da onun parasıyla geldik buraya."

"Benim babam akılsız mı?" dedi beriki.

"Senin baban arabacı."

"Arabacı olduysa deli değil ya!"

"Hadi senin baban arabacıların en akıllısı olsun, benim babam da beylerin. Ha?"

Beriki, omuz silkti.

"Benim babam annemi alıp gelmez ki."

"Tabii kardeş, biz modern memleketten geldik. Bizim memlekette adamlar karılarını kollarına bile takarlar."

"Gavurlar gibi."

"Niye gavurlar gibi olsun. Biz gavur muyuz?"

"Hemen de alınırsın. Size gavur diyen var mı?"

İnci sözü değiştirdi:

"Babam işe girerse, annem her zaman kapı önüne bırakır beni. Şimdi kızdığına bakma. Eskiden ne iyiydi. Babam bana neler alırdı. Para kazanırdı babam, getirir anneme verirdi. Annem de sandığında saklardı. O zaman annem de kucağına alırdı beni, babam da. Şimdi ne o alıyor, ne o. Kardeşimi bile. Ne gecesi belli, ne gündüzü, cıyak cıyak ağlar."

"Eskiden ağlamaz mıydı?"

"Ağlardı, ama böyle değil."

"Niye?"

"Eee. Babam işten çıktı, paramız kalmadı, yemek pişiremiyor annem."

"Kardeşine ne?"

"Ne olur mu? Annem bol bol yemezse sütü kesilir. Daha iki aylık çocuk. Onun şimdi bol bol emecek zamanı. Annemin memesinde süt yok ki. Ben bile, bol bol yiyemiyorum diye dişlerimi zor değişiyorum!"

İnci'nin babası, kumral bıyıklı Avukat'ın iri bir vantilatör dönen serin odasına girerken ceketinin önünü ilikledi, şapkasını eline aldı. Avukat, onu ilk kez görüyormuş, işi başından aşkınmış gibi sert bir dalgınlıkla baktı.

"Ne istiyorsunuz?"

İnci'nin babası, "Dün," dedi, "adliye koridorunda..."

"Ha, evet. Şimdiye kadar nerelerde çalıştınız? Adliyede bulundunuz mu? Öğreniminiz?"

"Adliyede bulunmadım. Öğrenimim..."

"Seri daktilo yazabilir misiniz?"

"Oldukça."

Avukat, İnci'nin babasını gözden geçirdi. Saçları makineyle kesilmiş iri bir baş. Kuru ve sakalı uzamış yanaklar. İlk bakışta insana hiç de güven vermiyordu. Avukat, bir bayan 'daktilo' arıyordu. O'nun, bir kâtibe ihtiyaç duyulacak kadar işi yoktu ki. Bir bayan 'kâtip' alırsa... Yazıhane çok elverişliydi de. Yan yana şu iki pencerenin kanatlarını çektin mi...

İnci'nin babasına, laf olsun diye, bir vekaletname verdi.

"Yan odaya geçin, bundan dört kopya çıkarın."

İnci'nin babası yan odaya geçti. Kâğıtları makineye taktı. Yeteneğinin üstüne çıkan bir hızla kendi kendini beğenen bir hızla, yazmaya başladı. Gözleriyle parmakları birbirine uymuştu. Kafası vekaletnameden başka yerlerdeydi.

"Yetmiş beş lira sağlam yerse. Günde iki buçuk. Belki yüz, belki doksan. Ne maaş istiyorsun, derse, siz bilirsiniz, demeli. Belki de fazla verir, kim bilir? Belki de..."

Yazısını bitirdi. Gene yapmacık bir saygıyla ceketini ilikledi, ceviz masasında, evraklarına dalmış avukata uzattı. Avukat, derin bir kayıtsızlık içindeydi. Uzatılan kâğıtları aldı, dolmakalemini çıkardı.

"Burada bir nokta unutmuşsunuz. Buraya virgül değil, noktalı virgül. Bu tırnak fazla."

Küçük bir harfin, mesela 's' yerine 'ş' yazılmış olmasının büyük bir kusur, büyük bir bilgisizlik, kendi gibi bir avukata kâtip olmaya kalkışan biri için 'büyük bir yanılma' sayılacağını anlatmak istiyordu.

Birdenbire, "Şimdilik işime yaramazsınız," dedi.

İnci'nin babası sanki ezildi. Avukatın onu kabul edeceğine o kadar inanmıştı ki. Sanki, avurtları daha üşüdü.

"Allaha ısmarladık."

Avukat yanıt vermeye gerek görmedi.

İnci, karşı köşeden çıkan babasını görünce, "Babam geliyor!" diye kalktı, koştu.

İnci'nin arkadaşı, tozlu yaprakların arasından sızıp saçlarına vuran güneşin altında, parmağı ağzında, onlara bakıyordu. İnci'nin babası, kunduraları toz içinde, battal battal, neşesiz, şimdi daha bollaştığını sandığı elbisesiyle harap, sanki sendeleyerek, eve girdi.

İnci, arkadaşına kuşkuyla baktı, babasının peşi sıra girdi.

Karı-koca merdiven başında karşılaştılar. Göz göze geldiler. Ne kadın bir şey sordu, ne de erkek bir şey söyledi. Zayıf kedi bile korkmuş gibi, usulcacık dışarı sıyrıldı.

Kapı yavaşça örtüldü.

Babasının nerdeyse ağlayacağa benzeyen yüzüne İnci, kaygıyla baktı. Sonra annesine döndü. Annesi sandığı hazırlıyordu. "Avukattan da bir şey çıkmazsa" geldikleri yere dönmek gerekiyordu.

İnci'nin annesi, "Sandığı hazırlıyorum," dedi.

Babası, "Hazırla," diye mırıldandı ve yanındaki pencereden görünen kurşuni duvarlı fabrikaya, daha uzaklarda bir can sıkıntısı gibi uzanan açık mor renkli, ihtiyar dağlara baktı. Sonra yakın evlerin güneş vurmuş kiremitlerine gözleri kaydı. Havasızlıktan bunalıyormuş gibi içi daraldı.

Bu sırada İnci, annesinin dışarı çıkmasından yararlanarak babasına sokuldu. "Darılma e mi? N'olursun darılma," demek isteyen ve avuçlarını kavuşturan bir teslimlikle babasının dizine yüzünü koydu.

Babası kızının saçlarını okşadı. Ona acıyarak baktı.

İnci cesaretlendi:

"Avukat iş verdi mi babacığım?"

"Hayır."

"Eee, ne yapacağız?"

"Hiç. Başka memlekete gideceğiz."

"Başka memlekette de bulamazsak ya?"

"Daha başka memlekete."

"Orda da bulunmazsa?"

"Orda da bulunmazsa. Öleceğiz."

İnci, parmağı dişleri arasında, düşünmeye başladı. Sonra annesine koştu.

"Anne be," dedi, "babam, öleceğiz diyor. Ben ölmek istemiyorum!"

Annesi, ocağın kenarına başını dayamış, düşünüyordu.

İNCİ'NİN MACERALARI 4

DÜŞMAN

Temmuzun, gölgeleri bile eriten müthiş güneşi, ortalığı kavuruyordu.

İnci, sokak kapısının taş merdiveninde, bacakları yanlara açık, yumrukları beline dayalı, karşı komşunun iki oğlu Ender'le, Onur'a 'talimat' veriyordu.

"Şimdi gene geçecekler. Cephane yığıp bekleyelim. Geçerlerken bir bombardıman..."

Taş merdivenin en üst basamağındaki küçücük iskemlesine bir komutan azametiyle kuruldu. Kahverengi, ince kaşlarını önemle çattı.

"Sen Onur, cephaneye, sen de Ender, git köşebaşına, bak fırının ordan geliyorsa haber ver!"

Onur, pembe çiçekli gömleğiyle göğsü bağrı açık, yassı burunlu, altı yaşında, topacık, esmer bir oğlan, asker selamı verip taş ve kiremit parçaları, mısır koçanları toplamak üzere arka sokağa koştu. Ender, sekiz yaşında, sarı kıvırcık saçlı, sivri çeneli, pırıl pırıl gözlü; zayıf bir süvari teğmeni çevikliğiyle çemberini önüne kattı, dörtnala, fırının köşesine doğru gitti.

Başkomutan İnci, uzakları gözetledi. Bir karton parçasına 'gözlem'lerini notladı, sonra yanı başındaki kiremit parçalarıyla, düşmanı oyalamak için, 'seyrek ateş'e başladı.

Onur, kucak dolusu cephane getirip İnci'nin yanı başına bıraktı.

İnci, "Borazanı al!" dedi.

Onur, kocaman bir mısır koçanını cephanelerin arasından aldı.

Bu sırada Ender, sağa sola şimşek gibi dönen aydınlık gözbebekleriyle, dörtnala geldi, çemberini koluna taktı, topuklarını birbirine vurup selam durdu.

"Gelmiyorlar komutanım!"

'Düşman' az önce küçük kardeşiyle ekmek almaya giden sekiz yaşında, sarı saçlı, mavi gözlü, kâğıt gibi beyaz bir kızdı. Kapının önünden geçerlerken, Onur kıza sataşmış, kız da, "Pisler," demişti. Şimdi düşman beklenirken 'keşif uçakları' uçuyor, atlı öncüler ortalığı kolaçan ediyor, İnci sık sık raporlar yazıyordu.

Onur'la Ender'i arka arkaya dizen İnci, "İleriiii, marş" dedi.

Onur, önde, mısır koçanıyla 'yürüyüş marşı'nı çalarken, tokmak gibi bacaklarıyla yere kuvvetli basıyor, arkada Ender, aydınlık gözbebekleriyle ta karşıları kolluyordu.

İnci, kaşları çatık, yumrukları belinde, bir Göring kadar kendini beğenmişti.

"Olmuyor! Olmuyor!" diye bağırdı. "Daha sert!"

"İnci!"

İnci telaşlandı. Komutanlığını unutarak, gayet yumuşak, "Efendim anneciğim?" dedi.

"Nerdesin?"

"Burdayım, kapının önünde."

"Kaybolma, kimseyle kavga etme!"

"Etmem annecim!"

Onur'la Ender de töreni unutup, ya İnci'yi annesi içeri alırsa korkusuyla ve büyüyen gözlerle sonucu bekliyorlardı.

İnci, usullacık, "Çamaşıra daldı galiba," dedi ve hemen komutanlığını takındı.

Tam bu sırada, mahallenin üstünden, evlere sürtünürcesine bir uçak geçti. Ender'le Onur hemen yere yattılar. İnci, "Ateş!" deyince kalktılar.

Üçü, üç yandan, kiremitlerle uçağa ateş açtılar. Üstleri başları toz içinde kalmıştı, ama bu kadar basit şeyi umursayacak değillerdi ya.

Herkes görev başına geçti. Ender 'düşmanı keşfe', Onur 'cephane ikmali'ne, İnci de 'kurmayına raporlar' hazırlamaya...

Sokakta müthiş bir faaliyet başlamıştı.

İnci, "Gelsinler de görsünler bize 'pis' demeyi," dedi.

Onur, olağanüstü güzel gözlerini yumruklarıyla ovarak, "Biz pis miyiz?" diye sordu.

Ender, "Görürler," diye aydınlık aydınlık baktı.

"Hepimiz her taraftan çevirelim, kardeşini de öldürelim."

"Kafasına bir kurşun."

"Ayağına da, ayağına da."

"Sonra kardeşinin de kafasına."

"Gözlerini de oyalım."

"Parmaklarını da kıralım."

"Karnına bir tekme, gebersin."

Tam bu sırada sokağın başında bir sülükçü göründü.

"Sülüüüük!"

Başta İnci, üçü birer kapının içinde mevzi aldılar.

"Soloooook!"

"Siliiiiiiiik!"

"Salaaaaak!"

Adamı şaşkına çevirdiler. Sülükçü, onlardan kurtulmak için adımlarını açmıştı ki, İnci "Ateş!" komutunu verdi. Bombardıman başladı. Sokağın bembeyaz parkelerinde çakıl taşları şakırtılarla sekiyor, arada bir taş sülükçüye değiyordu. Adam, ana avrat söverek kayboldu.

İnci, "Amma da kaçırdık ha!" dedi.

Ender, "Tabii," dedi, "bizden izinsiz geçer mi?"

"İnciii!"

Gene annesi.

"Amaaan!" dedi İnci. "Ne pis bir kadın, İnci İnci."

"İnciii!"

İnci hırsla içeri girdi:

"Efendim annecim!"

"Gir içeri bakiim."

"Ben burda kapının önünde oynuyorum. Hiç kimseyle kavga etmiyorum. Üstümü başımı kirletmiyorum."

Yumrukları sıkılı, nefes almadan bekledi. Annesi herhalde gene çamaşıra dalmış olacak ki, üstelemedi. Tehlikenin savuştuğuna hükmeden İnci, arkadaşlarına, "Bunu da atlattık!" der gibilerden göz etti ve derhal kaşları çatıldı:

"Onur, cephane, Ender, düşmana bak!"

Oysa, düşman, küçük kardeşiyle arka sokaktan eve gitmişti bile.

YENİ ARKADAŞ

Dördüncü sınıfa 'pekiyi' ile geçtiği için, babasının üç gün önce satın aldığı iki tekerlekli, ufacık, pırıl pırıl bisikleti üzerinde kendini pilot sanarak, ana caddede kurşun gibi gidiyordu.

Nereye gidiyordu?

Hiç.

Fakat çok sinirliydi. Yanlış manevra yapan ya da duruveren bir taksiye, yoluna çıkıveren dalgın birine, hiç beklemediği anda önünden geçiveren şaşkın bir sokak köpeğine kızıyordu.

Ya yollar? Bu yollar niçin boydan boya asfalt değildi? Yerlerinden fırlamış parke taşları, çukurlar, çukurlarda birikip kalmış pis sular.

Beybabasının dediği gibi, memlekette gerçekten de belediye yoktu.

Belediye olsaydı...

Yolunun üzerinde birdenbire beliren bir sokak çocuğu, elindeki değnekle arka çamurluğa vurmuştu. Aklı gitti. Bu şehirde belediyenin olup olmadığını unutarak, kuvvetli bir fren yaptı. Eli değnekli çocuğa öfke ile baktı.

O da kendisi kadardı. Bacağında yamalı kısa bir pantolon, ayağında postallar. Ellerini arkaya koymuş, ayağını ileri atmış, meydan okurcasına bakmaktaydı.

Beriki, "Niye vurdun bisikletime?" diye sordu.

Öteki, "Vurdum," dedi, "n'olacak?"

Beriki, "Bana bak," diye sertleşti. "Fena yaparım sonra!"

"Ne yaparsın?"

"Ne mi yaparım?"

"Ne yaparsın bakalım, yap da görelim!"

Bisikletinin üzerine yürüdü, çamurluğa tekrar vurdu.

Durum ciddiydi. Bisikletini kaldırımın kenarına dayayan bisikletli, değneklinin karşısına dikildi. Beyaz kepini sinirli sinirli düzelterek, "Benim kim olduğumu biliyor musun?" dedi. Değnekli, "Kim olursan ol!" yanıtını verdi.

"Benim kim olduğumu bilsen böyle konuşmazdın!"

Beriki, "Sen benim kim olduğumu biliyor musun?" diye sordu.

"Senin kim olduğun beni ilgilendirmez."

"Beni de senin kim olduğun ilgilendirmez."

"Ben dörde pekiyi ile geçtim, haberin var mı?"

"Vız gelirsin bana!"

"Benim babam avukat ama."

"Sen de vız gelirsin bana, baban da."

"Asıl sen bize vız gelirsin. Senin belediye başkanın bile bize vız gelir. Türkçeci notumu kırmasaydı, sınıfta birinci oluyordum."

"Hadi be hadi, fiyaka sökmez bize!"

"Ben bu yaz İstanbul'a gideceğim. Orada Galata Kulesi var, biliyor musun? Benim İstanbul'da halam var, enişte m var. Sen İstanbul'a gittin mi?"

"Sen de Sivas'a gittin mi?"

"Sivas ne? Ama İstanbul!"

"Hadi be hadi. Bize fiyaka söker mi? Ben bizim mahalledeki İdris'i bile tuşa getirdim. Fazla konuşursan..."

"N'olur?"

"Olacağını sen düşün!"

"N'olur, anlayalım!"

"Fazla konuşma!"

"Ben İdris değilim ama."

"İdris senin gibi üç tanesini tuttu mu kabak gibi vurur yere!"

"Zor. Ben her sabah vitamin hapları içiyorum. Cici annem ekmeğime tereyağıyla reçel sürüyor. Rafadan yumurta yiyorum. Küçük halam diyor ki..."

"Küçük halan da vız gelir bana, cici annen de!"

"Ne demek istiyorsun yani?"

"Sen ne demek istiyorsun?"

"Hayır, sen ne demek istediğini söyle."

"Benim ne demek istediğimi bırak, sen ne demek istiyorsun?"

"Asıl sen benim ne demek istediğimi bırak."

İki horoz gibi, birbirlerine yan yan sokuldular. Sonra ufak bu itişme oldu. Karşısındakinin adamakıllı sıkı olduğunu hisseden avukat oğlu, "Benim böyle durduğuma bakma. Ben çok kuvvetliyimdir!" dedi.

Öteki, "Bas, hadi bas," yanıtını verdi. "Kuvvetliymiş. Bize fiyaka söker mi? Sen İdris'i gör de bak."

"Demek yendin onu?" diye sordu.

"Tabii. Bir tuttum, bir savurdum, tamam. Sülman Ağabey bile gördü, 'aferin' dedi. Sen Sülman Ağabey'i tanır mısın? Sülman Ağabey gibi var mı? Sülman Ağabey dedi ki, 'biraz daha büyü' dedi, 'seni güreşe çalıştıracağım' dedi."

"Süleyman Ağabey güreşçi mi?"

"Değil ama, istese herkesi yenebilir. Sülman Ağabey gibi var mı be!"

"Senin beyban neci?"

"Babamı boş ver. Ama Sülman Ağabey... Yahu sen Sülman Ağabey'i gör de bak. Öyle fiyakalı ki. Hiç kimse onun gibi kız tavlayamaz. Her gün başka elbise giyer."

Bisikletli düşündü, düşündü.

"Beybam beni hariciyeci yapacak!" dedi.

"O da ne?"

"Bilmiyor musun?"

"Yoo."

"Büyükelçi demek. İlki, ortayı, liseyi bitireceğim, sonra Siyasal Bilgiler okuluna girip orayı da bitirdim mi... Beybabam diyor ki, 'boyuna gezersin,' diyor. İnsan büyükelçi olun-

ca bütün dünyayı dolaşabilir. Paris, Nevyork, Roma, Berlin, Londra... Londra'daki Tayms Nehri'ni bilir misin sen?"

"Bilmem."

"Tayms Nehri'nin üzerinde uzun bir köprü var."

"Sülman Ağabey bilir."

"Boş ver Süleyman Ağabey'i. Sen bilir misin?"

"Ben bilmem, bana ne bakıyorsun? Asıl Sülman Ağabey. O her şeyi bilir!"

"Büyükelçi olabilir mi?"

"İstese olabilir."

"Siyasal Bilgiler okulunu bitirmiş mi?"

"Ne bileyim ben?"

"Bitirmediyse olamaz."

"Nasıl olamaz yahu. Sen Sülman Ağabey'i gör de bak. Bizim mahallenin bütün kızları bitiyor ona."

"Ne biliyorsun?"

"Mektuplarını ben taşıyorum. Hele bir Fetanet var, eh. Her bir baldırı nah belim kadar. Diyor ki, 'bana çok çok mektup getir,' diyor. Her mektuba on kuruş verir. Sülman Ağabey'de bir pazılar var, nah! Sen görsen onu, tıpkı Pekosbil!"

"Pekosbil mi?"

"Tabii ya, sen ne sandın?"

Bisikletli, uzun uzun düşündükten sonra, "Sen," dedi, "benimle arkadaş olur musun?"

"Olurum."

"Süleyman Ağabey beni de güreşe çalıştırır mı?"

"Sorarım."

"İkimizi de çalıştırır, değil mi? Sen bakma benim öyle durduğuma. Ben çok kuvvetliyimdir ha! Bisikletimin çamurluğuna vuran sen değil de başkası olsaydı, gösterirdim ona. Bisikletimin çamurluğuna senden başkası vurabilir mi?"

"Vuramaz."

"Seninle arkadaş olduk. Hele vursunlar da görsünler değil mi?"

"Tabii. Vursunlar da bak."

Bisikleti aralarına aldılar, ağır ağır yürümeye başladılar.

"Pestile çevirirız enayiyi, değil mi?"

"Tabii yahu. Bize kim derler?"

"Adın ne senin?"

"Tarzan Kemal. Senin?"

"Fikret. Tarzan Kemal'le Fikret derler bize değil mi? Kafamızı kızdırırlarsa ne yaparız?"

"Bir sağ, bir sol."

"Sülman Ağabey çalıştırınca ikimizi, değil mi, herkes bizden korkacak. Yaşasın Sülman Ağabey!"

Bir gazozcunun arabasının önünde durdular. Avukat çocuğu, "İçelim mi?" dedi.

"Param yok ki benim."

"Bende var, içelim."

Buz gibi gazozları diktiler. Sonra Sülman Ağabey'i bulmak üzere ağır ağır yürüdüler.

Avukat çocuğu, "Sen dünyanın en iyi arkadaşısın," dedi. "Seni çok seviyorum."

Beriki, "Ben de," diye mırıldandı.

"Bundan sonra birbirimizden hiç ayrılmayalım, e mi? Birimize bir şey söylerlerse ikimiz bir olup marizleyelim enayiyi."

"Marizleyelim ama, annem beni her zaman sokağa bırakmaz ki..."

"Niye?"

"Haftada üç gün Özel İdare Müdürlerine gider."

"Gitsin, sana ne?"

"İş yapmaya gidiyor oraya. Kundaktaki kardeşimi de bana bırakıyor. Öyle kızıyorum ki. Boğasım geliyor. Ben kız mıyım?"

"Ne iş yapıyor annen Özel İdare Müdürlerinde?"

"Tahta siliyor, çamaşır yıkıyor."

"Demek sen de çocuğa bakıyorsun?"

"Öyle kızıyorum ki. Birinde. Ama bak, kimseye söylemeyeceksin?"

"Yok canım..."

"Gırtlağını bir sıktım, çocuk mosmor kesildi. Sonra acıdım enayiye."

Avukat oğlu, "Dur be," dedi, "beybabama söyleyim, bizim hizmetçiyle bahçıvanı kovsun. Ha?"

"Niye?"

"Babanla anneni alsın. Bizim bahçıvanın kulübesi sizin olur, her gün birlikte, ne iyi değil mi? Beybamı görsen, öyle iyi ki. Hele cici annem..."

Beriki, "Olmaz," dedi.

"Ne olmaz?"

"Bizim oraya gelmemiz olmaz."

"Niye?"

"Bahçıvanla hizmetçinin de çocukları vardır herhalde. İşten çıkarırsanız sonra aç kalırlar. Yazık."

Tam bu sırada yanlarında küçük bir spor araba durdu.

Avukat oğlu, "Beybam!" dedi, bisikleti bırakıp koştu.

Direksiyondaki tombul, beyaz adam, "O kim?" dedi.

"Tarzan Kemal."

"Kimdir o Tarzan Kemal!"

"....."

"Ha? Ne biçim şey o? Sokak çocuklarıyla mı arkadaş olmaya başladın artık?"

"Ama beyba!"

"Aması maması yok. Atla bisikletine, doğru eve. Hadi bakalım, marş!"

Spor araba öfkeyle uzaklaştı.

Çocuk, ağlayacak kadar öfkeliydi. Bisikletinin yanma geldi.

"Ne dedi baban?"

"Hiç, boş ver."

"Benim için mi?"

"Yok canım."

"Niye canın sıkıldı ya?"

Avukat çocuğu, "Allah belasını versin," dedi. "Sen şimdi nereye gideceksin?"

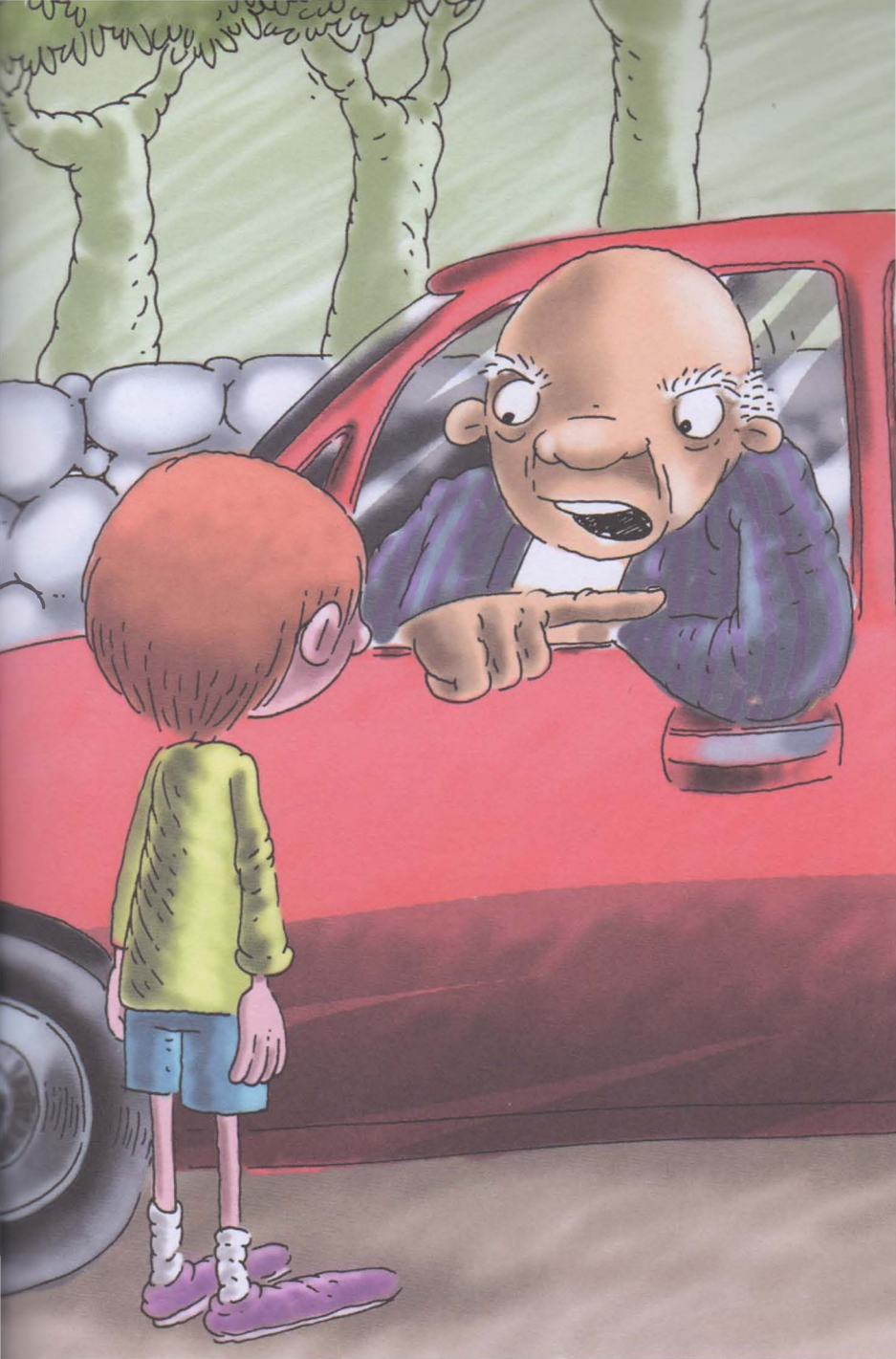
"Ben mi? Sülman Ağabey'in kahvesine uğrarım, sonra da çeker giderim bağlara."

Avukat çocuğu, içini çekti.

"Senin yerinde olmak isterdim."

Beriki, "Yok canım," dedi. "İmrenilecek şey değil. Ben çoğu günler aç gezerim. Sülman Ağabey olmasa halim duman. Sülman Ağabey bir, bir de Fetanet Abla. Oysa sen? Tereyağı, yumurta, reçel. Kim bilir ne güzel yemekler yersiniz? Biz? Ekmek, turşu."

Kuvvetli güneş tam tepedeydi. İkisi de başka başka yerlere bakıyorlardı.

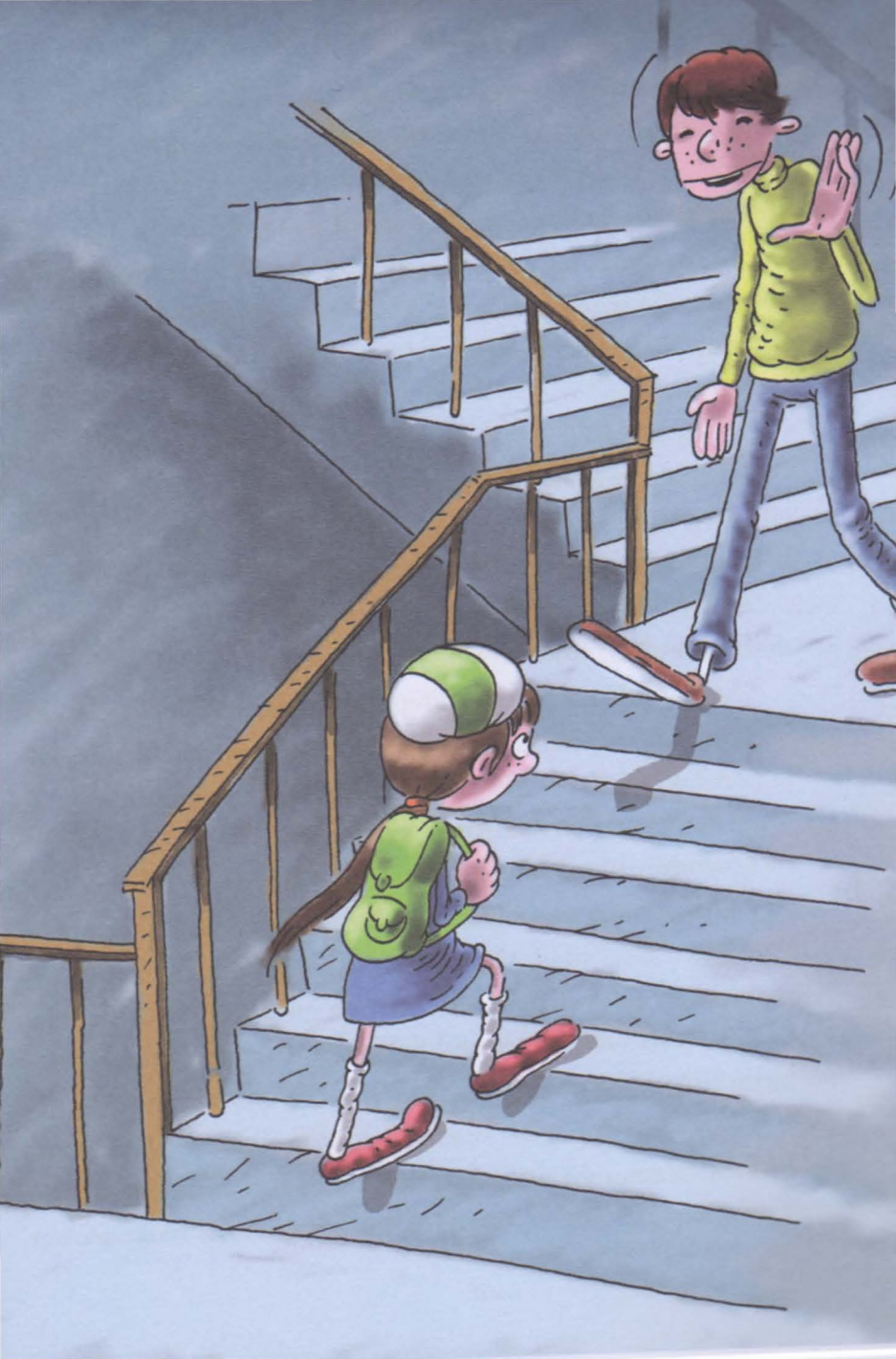
BİR ÖKSÜZ KIZ

İnönü Kız Sanat Enstitüsü dördüncü sınıftan 144 Nurhan, okuldan kıpkırmızı geldi. Merdivenleri çıkarken ağabeyiyle karşılaştı, durdu.

Ağabeyi, "Ne o?" dedi. "Gene pek düşüncelisin?"

Nurhan, alı al, moru mor, "Ah ağabey," diye başladı. "Sorma. Yani öyle kızıyorum şu insanlara." Gözleri doldu. "Çok hayvan insanlar var doğrusu." Birdenbire yumuşadı, gözlerini sildi.

"Bizim sınıfta bir kız var, Münevver. Öyle zayıf ki yavrucak. Yüzü de sapsarı. Her gün okulun bahçesindeki okaliptüslerin altında kendi kendine dolaşır. Vallahi ağabey, gördükçe içim parçalanıyor. Öğretmenler bile acıyorlar. Zavallının annesi, o daha iki buçuk yaşındayken ölmüş. Teyzesi büyütmüş. Gördüm ben teyzesini, kalın kaşlı, vahşi

yüzlü bir kadın. Kızcağızı her gün dövermiş. Babası kapıcı, bir fabrikada. Mide kanserine tutulmuş, hastaneye yatırmışlar."

Yüzü kireç kesildi, gözleri tekrar doldu.

"Dün, ikindi üstü, Münevver, hastaneye gitmiş, babasını görmeye." Birden hırslandı. "Çok hayvan insanlar var, çok çok çok. Allah kahretsin böyle vurdum duymaz insanları!.. Duygusuzlar!.."

"Peki, sonra?"

"Kızcağız tam hastane kapısına gelmiş, eşek kapıcı, hayvan gibi biri, 'Kız,' demiş, 'baban öldü, ne geliyorsun hâlâ?' Zavallı, zaten üfürsen uçacak, düşmüş bayılmış."

Ağabeyinde bir şeyler arandı, şu anda kendisinde gereğinden çok bulunan bir şeyler.

"Sonra?" dedi ağabeyi. "Hepsi bu kadar mı?"

Nurhan, boğulacak kadar hırslanmıştı. Merdivenleri öfkeyle çıkarken, ağabeyi arkasından kahkahasını salıverdi.

Annesi, merdiven başında durmuştu.

"Ne olmuş kız?" diye sordu.

Nurhan yanıt vermedi, annesine çarpıp geçti.

Anne, "Kör!" dedi. "Gözü dünyayı görmüyor gene!"

Nurhan sofayı hızla geçti, odasına girdi, çantasını bir tarafa, yeşil şeritli okul kasketini bir tarafa, çoraplarını, ayakkabılarını filan birer tarafa fırlattı.

Gitti, hiç sebepsiz, çantasını açtı, matematik kitabını çıkardı, masanın üzerine açtı. Kitaba boş gözlerle baktı, sonra kitabı kapatıp odanın köşesine gitti, sağ elinin işaret parma-

ğı dişleri arasında, öylece kaldı. Bir ara heyecanlı heyecanlı bir şeyler mırıldandı, ağladı, masanın kenarında yusyuvarlak uyuklayan kara kediyi kucağına aldı.

Nurhan'ın sarı, sinirli, son derece zayıf ablası, mutfakta yemek masasını hazırlıyordu.

Annesi, "Bugün gene bir kuyruğuna basan olmuş galiba kafirin," dedi. "Ağabeyini merdivende yakaladı, gene bir fitnelikler yaptı, bir şeyler anlattı. Ne olmuş, dedim, terbiyesizce çarpıp geçti bana."

Sinirli abla, "Kabahatin büyüğü beybabamda anne," dedi.

"Gereğinden çok yüz veriyor. Enstitünün beş yıllığında okuyor diye kıza bir şeyler oldu. Enstitünün beş yıllığında ne öğretiyorlar sanki? Hiç. Annelere, ablalara, ağabeylere karşı gelmek. Hele ablaları, hiçe saymak!"

"Git bak şuna. Kapandı odasına gene."

Abla, o sırada kestiği ekmeği bırakıp fırladı.

Nurhan kucağındaki kara kediyi seviyor, göğsüne bastırıyor, öpüyordu. Oysa bu kediyi hiç sevmezdi, nerde görse tekmelerdi de bu yüzden sık sık kavgaya tutuşurlardı.

Abla, usullacık gitti, annesini çağırdı. Birlikte seyretmeye başladılar.

Neden sonra Nurhan kediyi masanın üzerine bıraktı, okul önlüğünü çıkardı, evlik entarisini sinirli sinirli giyindi, gitti karyolasına sırtüstü uzandı.

Abla, "İşte," dedi, "gördünüz ya. Bütün bu yaptıkları sinema artistlerini taklit. Ben size hep söylüyorum, enstitünün

beş yıllığında zerre kadar iş yok. Siz sanıyorsunuz ki, ben beş yıllığa gidemediğim için onu kıskanıyorum. Kesinlikle hayır! Demin gördünüz, kediyi nasıl kucağına almıştı? Mesela kendisi Janet Makdonald, kedi de tabii Nelson Eddi. Anlıyorsunuz ya. Evet, ben iki yıllığına gittim, ama hiçbir zaman böyle şeyler..."

Akşam yemeğinde ağabeyi gülüyor, söylüyor, babasıyla şakalaşıyordu.

Hele Sarı Abla, Nurhan'ın durgunluğuna inat, şendi, hatta mutluydu.

İkide bir annesini dürtüyor, Nurhan'ı gösteriyordu. Bütün bunlar ağabeyin gözünden kaçmıyordu.

Sonunda, "Eee," dedi, "sonra Nurhan?"

Nurhan, aldırış etmez görünmeye kendini zorladı.

Ağabey, babasına, "Kızımız pek duygulu," dedi. "Aşırı olmamak koşuluyla, bir kız için bu duygusallık kötü değilse de..."

Sarı Abla'nın neşesi derhal uçtu. İnce, kumral kaşları çatıldı, elindeki çatal titremeye başladı. Yüzündeki sivilceler bir an kızarıp söndüler.

Baba sordu:

"N'olmuş?"

"Efendim, bir kız arkadaşı varmış, okulda. Babası fabrika kapıcısı. Herif mide kanserine yakalanmış, dün de tahtalıköyü boylamış."

"Pekâlâ," dedi baba. "Sonra?"

Nurhan, önce ağabeyine, sonra babasına baktı.

Gözleri tekrar önüne indi.

"Kız, babasını yoklamaya gitmiş. Kapıcı demiş ki, 'Baban öldü kız, ne gelip duruyorsun daha!' Haspam düşmüş bayılmış."

Sarı Abla, sinirli bir kahkaha attıktan sonra, "Güleyim de araya gitmesin bari," dedi. "Şu sıyrık Münevver'den mi söz ediyorsun?"

Nurhan, ablasına hınçla baktı.

"Teessüf ederim sana abla. Doğrusu bravo. Kalpsizlik bu kadar olur yani."

Abla, sarardı. Kupkuru yüzündeki sivilceler çoğalıverdiler.

Anne, "Terbiyesiz!" dedi. "İnsan ablasına böyle sözler söyler mi?"

Baba, "Sonra kızım?" dedi.

Abla burnundan soluyordu. Ağabey, iri bir kemiğin iliğini sesli sesli somuruyordu.

Babası ısrar edince, Nurhan, ablasına yan gözle baktı.

"Vallahi babacığım," dedi, "görseniz siz de acırsınız. Gözleri dalıyor, bayılıp bayılıp gidiyor yavrucak. Hem biliyor musunuz ne diyor? Gözleri bir tuhaf oluyor, bedeni de kaskatı kesiliyor, 'Babacığım, babacığım,' diyor, 'kapıcının kızı diye burunluyorlar beni, benimle alay ediyorlar. Dünyada hiç kimsem kalmadı artık benim. Çalışacağım babacığım, çok çalışacağım derslerime. Sen rahat uyu mezarında...'"

Nurhan, hıçkırıklar içinde sustu.

Dirsekleri masaya dayalıydı, başı avuçlarında. Omuzları da sarsılıyordu.

Baba, kızının duyarlığını kıvançla seyrediyordu.

Sinirli ablaysa 'mahvolmuştu'. İnce dudakları titriyordu. Bir ara sol kulağında kuvvetli bir vınıltı.

"Hiç kimsesi yok mu bu kızın?" diye sordu.

Nurhan, "Hiç kimsesi," dedi.

Abla, dayanamadı.

"Nasıl hiç kimsesi? (Babasına) Teyzesi var babacığım. Hem siz bunun abartmasına bakmayın. Terbiyesizin biri. Hırsız da. Arkadaşlarının defterini kalemini çalarmış!"

Nurhan, "Abla!" diye inledi.

"Sonra, bütün bu bayılmalar, ayılmalar hep numara. Tembel, sınıfta kalacak, öğretmenler acısın diye..."

"Yeter abla!"

"Hem biliyor musunuz, geceleri altına da işermiş!"

"Allahaşkına yetişir abla, yetişir artık!"

Baba, büyük kızına içerlemişti. Yan gözle karısına baktı. Morarmış göz altları, sarkık gerdanı, pörsümüş yanaklarında iyice yedirilmemiş pudra lekeleri...

Onu birdenbire çirkin buldu.

"Benim bildiğim," dedi anne, "bir insan öyle her önüne gelene acımamalı. Acınacak insan var, acınmayacak insan var."

Ağabey, tabağından başını kaldırdı.

"Sokaklar dilenciden geçilmiyor. Bir, beş, yüz, beş yüz, bin. İnsan yoksulluğu kanıksıyor. Onun için, gemisini kurtaran kaptan deyip..."

Baba, Nurhan'a, "Sonra kızım?" dedi.

Bu evde kendisini en çok anlayan babasına minnetle bakan Nurhan, omuz silkti.

Baba, "Çok acıdıysan kızım," dedi, "şu alt odayı boşaltsanız da..."

Karısına baktı. Kadın öfkeli öfkeli, "Ee?" dedi. "Sonra?"

Ablanın elindeki çatal daha hızlı titremeye başladı. Baba, devam etti:

"Arkadaşını getirsen..."

Anne artık kendini tutamadı.

"Aşk olsun size bey! Bu deli kızın sözüyle, ne idiği belirsiz, numaracı, hırsız, şırfıntı bir sokak kızını evime alacağım ha? Doğrusu bu kadarına dayanamam!"

Abla:

"Aşkolsun beyba."

Anne:

"Hele, yetişkin bir oğlumuz varken..."

Abla: "Aaa! Kaldı kaldı da ağabeyim öyle iki paralık kızlara kaldıydı..."

Sandalyesinden fırlayan Nurhan, peçeteyi, çatalı filan masaya fırlattı. Çıkarken, ablasına, "Allah seni ondan beş beter etsin inşallah!" dedi.

Abla, nerdeyse bayılacaktı.

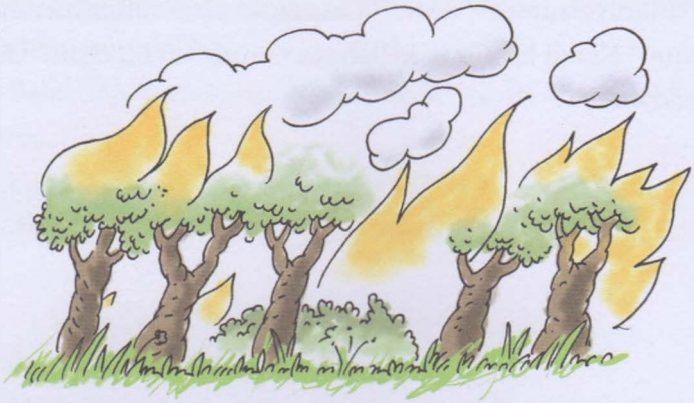
Anne, Nurhan'ın arkasından çatalını fırlattı.

"Boyu bosu devrilesice! İki gözü kör olasıca seni!"

Ağabey, kıs kıs gülüyor, atıştırıyordu.

Baba, akşam haberlerini dinlemek için radyoya kalkarken, içini çekti:

"Bilmiyorsunuz," dedi. "Yoksulluk nedir bilmiyorsunuz hanım." Kendi kendine, "Allah sonumuzu hayırlı etsin," diye mırıldandı.

ÇOCUK ALİ

Dağ köylerinden birinde kömür yakarken çevre ormana ateş kaçırdılar. Orman epeyce yandıktan sonra söndürüldü. Olay büyümeden, korucularla uyuşuldu, örtbas edildi. Yalnız, bir sorun kalıyordu: Köyde yayılan dedikodu. Olabilirdi ki, havadis jandarmanın kulağına gider, ordan şehre, şehirden de kim bilir...

Bunun için, korucularla söz birliği edildi, suçu asıl yapanlar, dul Ayşe'yi birkaç kuruşla kandırarak Ayşe'nin on iki yaşındaki oğlu Ali'yi tutanakta suçlu gösterdiler.

O gün Ali, güneşin altında boynu bükülmüş bir buğday sapı gibi, korucuların önüne düştü. Önce bucak merkezine getirildi.

Bucak merkezinde de jandarmaya teslim edildi. Kovuşturma gereğince Çocuk Ali yargılandı. İki hafta hapis cezası yedi,

gene jandarma koruyuculuğunda Adalet Sarayı'nın bodrumuna tıkıldı. Oradan cezaevine yollandı.

Cezaevinde gardiyanlar, üstünü başını, boynuna bir iple asılı kıl torbasını iyice aradılar. Adı cezaevinin defterlerine de yazıldıktan sonra, zevzek bir gardiyan aldı onu, revire çıkardı.

"Al bakalım çorbacı," diye itti. "İyi kolla bu küçük adamı. Azılıdır!"

İnce, daracık omuzları arasında yumru göçmen kafası, yağmur yiye yiye, güneşte sola sola ağarmış, çok kirli haki pantolonu, çarıkları, beyaz gömleğinin üzerinde uzun yeleğiyle, terli ve yorgun geldi, revirin beton sofasında ürkek, bekledi. Sonra, çevresini merakla saranların uğultulu kalabalığından sıkılarak şapkasını çıkardı.

Onda, çoluk çocuk çevresini almış, işi başından aşkın bir aile reisinin hesaplılığı ve hayatta pişmiş bir insanın olgunluğu vardı.

Soluk kurşun bebekli gözlerini arada yavaşça kaldırıyor, çevreye şöyle bakıyor, bu bakıştan sonra, "Ne tatsız insanlağ. Hiç de mi işleyi yok?" diye aklından geçirerek gözlerini tekrar önüne indiriyordu.

Bütün bunlara rağmen bu on iki yaşındaki adamın bedeni, ama sadece bedeni, bir çocuğu hatırlatıyordu. İnsan sanıyordu ki, az önce yaramazlık ettiği, üstünü başını kirlettiği için, annesi, kıçına kıçına vurarak çamaşırını değiştirmiş, sonra leğene oturtup yıkamıştı. Sanki şimdi gene köyün tozlu yolunda arkadaşlarıyla çelik çomak oynamaya koşacaktı.

Çevresini saran insanların kaygı, merak, şaşkınlık ve acıma dolu bakışları altında rahatsızlık duyuyor, bu boylu boslu kalabalığın neden kendisiyle bu kadar uğraştığına bir türlü akıl erdiremiyordu.

Kalabalıktan biri, "Mahkemeye çıkardılar mı seni?" diye sordu. "Candarma da var mıydı yanında?"

Herkes kahkahayla güldü.

Ali'yse bütün bu söz ve kahkahalardan hiç, ama hiçbir şey anlamayarak şaşkın şaşkın dikiliyor, işlediği suçu, "Kömüü yakıyoduk. Oyman koyucusu geedi. Beni tuttu. Muhtay aaya göttü. Oğda kaatlaa yazdılaa. Beni mapıs ettilee. Amma oymanı başkası yaktı. Kimin yaktıım bimem," diye düşünüyordu.

Ortalıkta tifüs salgını olduğu için, yeni gelenler karantinaya tabiydiler. Ali de ötekiler gibi soyuldu, yıkandı. Karantina elbisesi verilecekti. Ama o kadar ufak ve zayıftı ki, en küçük boy elbise bile çok büyük geliyordu. Çaresiz, gene kendi elbisesini giydirdiler.

Bütün bu işler olup bittikten sonra, revirin boyuna işleyen kapısından girip çıkanların şaşan bakışları ve şaşkın sesleri önünde, Ali, bir acayiplik vesilesi olmaya alıştı. Yalnız, bir türlü akıl erdiremediği şey, bu bir sürü kocaman erkeğin, hasat yapıldığı, işlerin bu en civcivli zamanında burda nasıl tembel tembel gevezelik edebildikleriydi. Yavaş yavaş buna da alıştı.

Arada anasını hatırladıkça, yüreğinde bir sızı duyuyor, "Fıkaya anam. Domuzlaa mısıylaa peyişan edecek," diye aklından geçiriyordu.

Güneşte büsbütün sararmış duygusunu veren tozlu, sarı kaşlarının altında kurşuni bebekli gözlerini duvarlara, duvarlardaki 'Hastalıktan Korunma Afişleri'ne kaldırıyor, onlara şaşkınlıkla, çok önemli ve esrarlı bir şeyler görüyormuş gibi, gene de öksüz bir olgunlukla, gösterişsiz bakıyordu.

Karşı duvarda yan yana iki afiş onu özellikle ilgilendirdi. Soldaki afiş, sarı zemin üzerinde kırmızı kuşak ve kahverengi poturlu bir köylünün, ayağının dibinde kalan ufacık evlerden kaçmasıydı. Ali, eşyanın uzaklaştıkça küçüleceğini aklına bile getirmediği gibi, adamın, üstüne gelen sivrisinek bulutundan kaçtığını da fark etmemişti. Onun için, bu koskoca adamın sebepsiz yere neden kaçtığını anlayamadı.

Bir ara, "Deli mi?" diye düşündü.

Öteki afiş de, gene sıtmadan korunma öğütleri veren bir resimdi ki, bunda da bir köylü kadın ilk plandaydı. Kadının kırmızı örtüsü, mavi dekolte entarisi Ali'ye şehir kadınlarını hatırlattı.

"Bu şehiyliley de amma güzel," diye düşündü.

Bu iki afişten başka, ötekilerden pek bir şey anlamıyordu. Gözlerini duvarda gezdirirken birdenbire durdu. İnce, kirli boynunu merakla uzatarak daha dikkatle baktı. Bu büyütülmüş bir bit resmiydi. Fakat nedense, ona domuzu hatırlatmıştı.

"Beni buuya attılaa. Domuzlaa mısıylaa peyişan edecek!"

Bu sırada, uzun boylu bir mahkum, revir kanepelerinden birinde bacak bacak üstüne atmış, azametle oturan kara bıyıklı birine, "Hasan pehlivan!" diye seslendi. "Hapse girdim diye caka satma. Bak, bunlar da giriyor hapse!"

Ali'yi gösterdi, kahkahalarla güldüler.

Revir aşçısı, Ali'nin kıl torbasını karıştırıyordu. Torbadan bir çift yeni, bembeyaz çarık çıkardı.

Uzun boylu mahkum, "Aaa. Çarıklara bak!" dedi. "N'apacaksın bunları?"

Ali, bu kadar basit bir soruya karşılık vermeye gerek görmedi. Yalnız, ona, o uzun boylu adama, şöyle bir baktı.

Bir başkası, "Köye götürüp kârıyla satacak herhal," dedi.

Aşçı sordu:

"Paran da var mıydı Ali Dayı?"

Ali, koynundan bir kese çıkardı.

"Va."

Keseyi, aşçının avucuna boşalttı: Yirmi yedi kuruş, otuz para.

"On liya da odadaki gardiyana veydim!"

Gene herkes ilgilendi:

"Ne? On lira mı?"

"Vay anasını. Bir de aptal derler köylülere."

"Şimdi adamın aptalı mı kaldı? O, Sultan Hamit efendinizin dönemindeymiş."

"Asıl biziz aptal. O, yarın çıkar, çarşıya varır, öte beri alır on liralık, götürür köye, satar kârıyla. Öyle değil mi, adamım?"

"İşini bilir o."

Ali, alaya alındığının farkındaydı. Oysa o da onlarla, 'aylak zevzekler'le eğleniyordu. Hiç bozmadı.

"Mapısa geliyoruz, mapıslık hâli bu."

Gene kahkahalar yükseldi.

El ayak çekilip hastalar yemeklerini yedikten sonra, Ali ancak kendine gelebilmişti.

Aşçı onu mutfağa çağırdı, yemek verdi.

O, revirin aralıksız sandalyelerinden birine çok düzenli bir büyük insan gibi bağdaş kurdu. Mendilini bir başka sandalyeye yaydı. Kıl torbasından çıkardığı bir parça köy ekmeğini düzgün parçalara böldü. Ufacık ağzıyla yemeğini edepli edepli yedi.

Sonra, "Yayabbi şüküy!" dedi.

Mendilini derledi, topladı. Ekmek ufaklarını dökmemeye dikkat ederek, mendilini götürdü, mutfak kapısının arkasındaki çöp tenekesine çırptı.

Halindeki çekingenlik gitmiş, çevresine alışmıştı.

Aşçı ile dereden tepeden konuşmaya başladılar:

Babası ölmüş. Zaten hayırsızın biriymiş. Rakı içermiş, kumar oynarmış. Kendilerine beş keçiden başka bir şey bırakmamış. Sonradan bir parça tarla satın almışlar. Dayısıyla amcası bu tarlayı 'sürüverir', mısır, arpa, buğday 'ekiverir'lermiş. Ürün yetişince, Ali ile anası ürünü biçer, demet yapar, demetleri harmana taşırlar, düven sürerlermiş. Bundan başka, kömür de yakarlarmış.

Bir ara, dedi ki:

"Daha buydaylaa olmadı, arpa ekmee yiyoz!"

Gecenin saat onuna kadar oturdular.

Ali, keçileri otlatırken, acıkınca, ekmeği oyup içine keçilerden hırsızlama nasıl süt sağdığını, keçilerin altlarına yatıp

memelerini nasıl emdiğini, dudaklarını büze büze, omuzlarını kaldıra kaldıra anlattı. Sonra, yavaş yavaş uykusu geldi. Kirli boynu yumru kafasını taşımamaya başladı. Aşçı, ona, revirin tahta kanepelerinden birine bir yatak yaptı.

Ali, elini yüzünü yıkayıp kıl torbasındaki temiz bez parçasıyla kurulandıktan sonra yattı. "Mısıylaa bekçisiz kaadı. Fıkaya anacıım ne yapaa acep?"

Bir taraftan da, kendini 'mapıslara girecek kadar büyümüş' saymaktan gelen bir gururla hemen uyudu.

Sabahleyin erkenden uyandı. Esnedi. Gerindi. Ortalık ışıdığı halde, lambaları neden hâlâ söndürmediklerine şaşarak, boş sofaya can sıkıntısıyla baktı.

"Arpalaa, mısıylaa, domuzlaa," diye yüreği depreşti. İşsiz kalışı canını fena halde sıkıyordu. Düğmeyi hatırlatan ufacık burnunu kaşıyarak esnedikten sonra, "Arpalaa, mısıylaa bekçisiz kaadı. Vah fıkara anacım," diye içini çekti.

Gözleri yaşarmıştı. Onları koluyla kurulayarak elini yüzünü yıkamaya kalktı.

Saat yediye doğru aşçıyla iki meydancı da kalkmış, revirin her günkü faaliyeti başlamıştı.

Ali mutfağa geldi. Aşçının bamya ayıkladığını görünce, "Kolay geesin!" diyerek sokuldu.

Elleri arkasındaydı. Aşçıyı uzun uzun seyrettikten sonra, "Boşta canı sıkılıyo adamın," dedi. "Bir bıçak vey de bamya ayıklayım bayi."

Bamya ayıklamaya başladı.

İnci'nin Maceraları

Türk edebiyatının en özgün ve gerçekçi yazarlarından Orhan Kemal, yazdığı roman, oyun ve öykülerin hepsinde yoksul, hayatla mücadele etmek zorunda olan ama umudunu, yaşama sevincini kaybetmeyen insanlardan söz eder. *İnci'nin Maceraları*'ndaki yedi öykü, yine aynı dünyanın çocuklarını anlatıyor.

